

Briuselis, 2026 m. balandžio 14 d.
(OR. en)

8212/26

Tarpinstitucinė byla:
2025/0241 (COD)

AGRI 272
AGRIFIN 83
FIN 534
CADREFIN 155
CODEC 670
ENV 353
FORETS 57

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Bendra žemės ūkio politika po 2027 m. Pagrindiniai sprendimai, susiję su pajamų paramos modeliu – Politiniai debatai

Komisijos pasiūlyme dėl bendros žemės ūkio politikos po 2027 m. siūloma, kad valstybės narės privalėtų užtikrinti, kad pajamų parama visų pirma būtų skiriama ūkininkams, kurių pagrindinė veikla yra žemės ūkis ir kurie dėl to aktyviai prisideda prie apsirūpinimo maistu saugumo. Šiuo tikslu, ir visų pirma siekiant išlaikyti maisto gamybos pajėgumus visoje Sąjungoje, parama būtų tikslingai skiriama konkrečioms ūkininkų grupėms ir geografinėms vietovėms, kurių atveju reikia papildomos pajamų paramos, kad jos išliktų perspektyvios ir pasirengusios ateities iššūkiams, kartu stiprinant jų gebėjimą prisitaikyti ir išlikti konkurencingoms ateityje.

2025 m. lapkričio mėn. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdyje ministrai aptarė pajamų paramos vaidmenį stiprinant apsirūpinimo maistu saugumą, be kita ko, šiuo tikslu tikslingiau skiriant paramą. Diskusijos parodė, kad plačiai pripažįstama, jog pajamų parama turėtų būti skiriama žemės ūkio veiklą vykdančioms ūkininkams, taip prisidedant prie žemės ūkio sektoriaus atsparumo ir apsirūpinimo maistu saugumo, kartu atsižvelgiant į žemės ūkio struktūrą įvairovę Sąjungoje.

Remdamasis tuo pasikeitimu nuomonėmis ir atsižvelgdamas į diskusijų dėl Komisijos pasiūlymo dėl BŽŪP reglamento po 2027 m. pažangą, pirmininkaujantis Kipras prašo valstybių narių sutelkti dėmesį į tame pasiūlyme išdėstytus pagrindinius sprendimus, susijusius su pajamų paramos modeliu.

Komisijos pasiūlymu nustatoma proporcingai mažinama su plotu susijusi pajamų parama (DABIS), pagal kurią išmokos skiriamos už reikalavimus atitinkančius hektarus ir sistema iš esmės supaprastinama (teisių į išmokas galiojimo pabaiga), kartu nustatant proporcingą mažinimą, kad būtų laipsniškai mažinama parama didesniems ūkiams ir skatinama užtikrinti labiau subalansuotą paskirstymą. Be to, bus nustatyta išmokų viršutinė riba – 100 000 EUR vienam ūkiui per metus. Taip pat bus diferencijuojama remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, susijusiais su ūkininkų pajamomis. Be to, numatoma tikslingai skirti paramą konkrečioms ūkininkų grupėms, pavyzdžiui, jauniems ūkininkams ir moterims ūkininkėms, po pereinamojo laikotarpio (ne vėliau kaip iki 2032 m.) ūkininkams, sulaukusiems pensinio amžiaus, galbūt nebeskirti DABIS, taip pat nustatyti mažiausią ir didžiausią vidutinės paramos už hektarą dydį. Ministrų prašoma atkreipti dėmesį į tai, kad šiame etape keli šios siūlomos sistemos elementai vis dar svarstomi 2028–2034 m. daugiamečių finansinės programos (DFP) derybų schemos kontekste. Šiuo atžvilgiu pasikeitimas nuomonėmis Žemės ūkio ir žuvininkystės taryboje yra rengiamas ketinant pateikti gaires ir prisidėti prie vykstančio proceso, o ne siekiant parengti išvadas, taip pat neketinama daryti išankstinio poveikio diskusijoms dėl DFP.

Visi šie elementai kartu paėmus atspindi pajamų paramos modelio pokyčius. Jais siekiama pagerinti paramos tikslingumą ir paskirstymą (dabartiniu programavimo laikotarpiu 5 % didžiausių BŽŪP paramos gavėjų gauna beveik 50 % tiesioginių išmokų), kartu prisidedant prie platesnių tikslų, pavyzdžiui, apsirūpinimo maistu saugumo, kartų kaitos rėmimo ir užtikrinimo, kad žemės ūkio sektorius visoje Sąjungoje vystytųsi labiau subalansuotai. Jais taip pat sudaromos sąlygos daugiau dėmesio skirti agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities priemonėms, vietovėms, kuriose esama kliūčių, konkreitiems sektoriams ar investicijoms ir konkurencingumui.

Tuo pačiu metu dėl šių elementų kyla svarbių klausimų, susijusių su jų bendru poveikiu. Visų pirma jie gali turėti įtakos:

- paramos paskirstymui tarp įvairaus dydžio ir tipų ūkių,
- ūkių ekonominiam gyvybingumui ir investiciniam pajėgumui,
- kartų kaitai bei galimybei naudotis žeme,
- pusiausvyrai tarp bendros ES sistemos ir valstybėms narėms suteikto lankstumo.

Dėl žemės ūkio struktūrų ir ekonominių sąlygų įvairovės Sąjungoje šie sprendimai yra itin sudėtingi. Nors tokie labiau suderinti metodai, kaip siūlo Komisija, gali padėti užtikrinti vienodas sąlygas ir teisingesnę paramos paskirstymą, jais taip pat gali būti apribotos valstybių narių galimybės pritaikyti pajamų paramą prie savo konkrečių poreikių. Kita vertus, didesnis lankstumas gali padėti geriau prisitaikyti prie nacionalinių aplinkybių, tačiau tai galėtų lemti susiskaidymą ir nevienodą paramos dydį Sąjungoje.

Be to, rengiant DABIS turi būti užtikrinta, kad pajamų parama ir toliau būtų ūkių, įskaitant tuos, kurie atlieka itin svarbų vaidmenį išlaikant gamybos pajėgumus ir prisidedant prie apsirūpinimo maistu saugumo, ekonominio tvarumo pagrindas. Kita vertus, taip pat svarbu, kad įgyvendinant DABIS būtų atsižvelgiama į poreikį teisingai paskirstyti paramą ir sudaromos palankesnės sąlygos kartų kaitai.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, pirmininkaujanti valstybė narė siūlo aptarti šiuos klausimus:

- 1. Kokių mastu, jūsų nuomone, kalbant apie tikslingą pajamų paramą, turėtų būti vadovaujama bendromis ES taisyklėmis siekiant užtikrinti teisingumą visoje ES ir kuriais atvejais valstybės narės turėtų išlaikyti lankstumą, kad galėtų atsižvelgti į savo ypatumus?*
- 2. Ką manote apie siūlomus proporcingo išmokų mažinimo ir pajamų paramos viršutinių ribų nustatymo mechanizmus, kuriais siekiama prisidėti prie teisingesnio paramos paskirstymo, kartu išsaugant ūkių ekonominį gyvybingumą ES ir užtikrinant jų vaidmenį apsirūpinimo maistu saugumo srityje?*